

NKA pályázati azonosító: 204110/00725

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

A Herman Ottó Múzeum Hámor Ilona festőművész két alkotásának megvásárlására nyújtotta be pályázatát:

1. számú műtárgy: Hámor Ilona: Akt kecskéekkel, 1933. (olaj, vászon, 106x90 cm) Jelezve jobbra lent: Hámor I. 1933. Eladási ár: 1.600.000,- Ft

2. számú műtárgy: Hámor Ilona: Alvó nő, évszám nélkül (olaj, vászon, 47x57 cm) Jelezve jobbra fent: Hámor I. Eladási ár: 400.000,- Ft

A pályázati cél támogatására az NKA által megítélt támogatási összeg: 600.000,- Ft

Az elnyert összeg az 1. számú műtárgy eladási áránál jelentősen alacsonyabb, a 2. számú műtárgy értékénél ugyanakkor magasabb. Intézményünk szándéka az volt, hogy a teljes elnyert összeget felhasználjuk, s azt kiegészítve az értékesebb (1. számú) műtárgyat szerezzük meg. Az eladó a pályázati eredmény ismeretében az 1. számú műtárgyra jelentős árengedményt adott: az eladási árat 1.200.000,- Ft-ra csökkentette. Ezt követően intézményünk források után nézett, de mert a különbséget előteremtésére – záros határidőn belül – nem maradt remény, a 2. számú műtárgy megvásárlása és a fennmaradó összeg (200.000,- Ft) visszafolyósítása mellett döntöttünk.

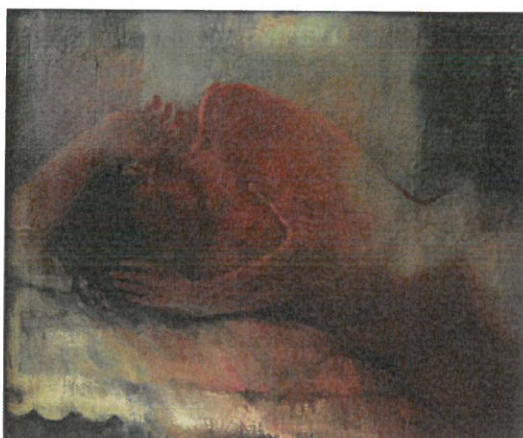
A MEGVÁSÁROLT MŰTÁRGY ADATAI

Hámor Ilona: Alvó nő, évszám nélkül

olaj, vászon, 47x57 cm

Jelezve jobbra fent: Hámor I.

Nyilvántartásba vétel során kapott leltári száma: HOM KGy 2018.5.

A MŰTÁRGY LEÍRÁSA

A festmény ágyban fekvő, mezítelen nőalakot ábrázol. A képnek nincs más eleme, más motívuma, csupán a párnán pihenő, alvó figura. A sematikusan megfestett háttér a téma szempontjából teljesen indifferens, így minden figyelem az alvó nő testére irányul.

A színhasználat három színre és ezek tónusaira épül: a párna fehérjére, a figura vörösére és a háttér zöldjére. A test vörös színe feszültséget (izzást, lángolást) érzékeltet, a test tartása – karjaival fejét körülölelő pozitúrája – védekezést, gyötrődést asszociál. A színhasználat és a pozitúra tartalmi jelei egymás hatását felerősítve keltik a kép nézője számára a szorongás és a zaklatott lelkiállapot képzetét.

A gyötrő álmok között izzó emberi test ábrázolása az alkotó önreprezentációja: a festőnő önvallomásos munkája, melyben frusztrációját fogalmazza meg.

A festői előadásmód friss, könnyed és magabiztosan nagyvonalú. Az alkotás – mind a figurális téma, mind a festői felfogás tekintetében – a nagybányai gyökerű oldott naturalizmus letéteményese.

A SZERZEMÉNYEZÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZAKMAI VONATKOZÁSAI, EREDMÉNYESSÉGE

Az alkotás egy elveszett, méltatlanul elfeledett életmű emléke. A miskolci születésű Hámor Ilona (1904–?) a Képzőművészeti Főiskolán 1927-ben fejezte be tanulmányait. Szülővárosába visszatérve tagja lett a Miskolci Művészek Társaságának. A társaság szervezésében 1928–1929-ben csoportos kiállításokon vett részt. 1930-ban Budapesten tűnt fel, amikor is képeivel részt vett a Munkácsy Céh III. csoportos tárlatán, valamint a Szinyei Társaság V. Tavaszi Szalon kiállításán. Bemutatott munkái nagy sikert arattak, a Szinyei Társaság kitüntető elismerésben részesítette. A főváros két képét megvásárolta. A következő évben ismét sikerek érték, ám az ígéretes tehetség ezt követően – noha az alkotómunkával nem hagyott fel – félrevonult a képzőművészeti élettől.

A rendelkezésre álló információk és a megismerhető alkotások alapján Hámor Ilona életműve magasan méltó arra, hogy a művészettörténeti emlékezetben fennmaradjon. Közgyűjteményben ez idáig mindössze három alkotása volt elérhető, valamennyi a Magyar Nemzeti Galériában.

A Herman Ottó Múzeum – mint a művész szülővárosának közgyűjteménye – kiemelt feladatának érzi, hogy az elfeledett életművet feltárja, a művésznő válogatott alkotásait megszerezze. E célkitűzés megvalósítását nehezíti, hogy munkáival alig lehet találkozni. A műkereskedelemben – a pályázat benyújtása előtt – csupán egyszer, 2015-ben bukkant fel Hámor-mű (*Lány tükrrel*, 1930).

A Herman Ottó Múzeum számára 2017-ben kivételes alkalom adódott: egy magánszemély tulajdonában Hámor Ilona nyolc festményéről szereztünk ismereteket. Az előválogatás során a kollekció legjobbainak ítélt két képre esett választásunk. Az NKA támogatásának köszönhetően most ezek egyikét sikerült megszereznünk.

A festmény megszerzésének a közönséghasznosítás tekintetében aktualitása van: Miskolcon éppen száz évvel ezelőtt, 1919-ben nyitotta meg kapuit a Képzőművészeti Szabadiskola, melynek keretében Hámor Ilona is pályaindító útmutatást kaphatott, és amelynek alapjain 1921-ben létrejött a Miskolci Művésztelep.

A Művésztelep megalapításának centenáriuma 2021-ben Miskolc város jelentős kulturális eseménye lesz. A jubileumot már 2019-től – az előzménynek tekintett Képzőművészeti Szabadiskola létrehozásának 100. évfordulójától – kezdve kiállítás-sorozattal és kapcsolódó rendezvényekkel kívánjuk megünnepelni.

Hámor Ilona megvásárolt alkotása többszörösen is beleilleszkedik a 2019–2021-es kiállítás-sorozat koncepciójába. A Szabadiskolából induló, a Művészteleppel is kapcsolatban álló, a helyi művészeti életben résztvevő, végül pedig a fővárosi közegben is nagyra tartott művészként: alkotása a legtisztább módon igazolja a miskolci képzőművészeti oktatási létesítmények termékenyítő szerepét.

Miskolc, 2019. július 22.

Pírint Andrea
művészettörténész-muzeológus
Herman Ottó Múzeum